

Spektrumavdelningen

Handlingsplan för marknadskontroll 2019-2021

Rättslig grund

Post- och telestyrelsen (PTS) är enligt 1 § förordningen (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar inom området post- och elektronisk kommunikation. PTS har bl.a. till uppgift att bedriva marknadskontroll av radioutrustning. Myndigheten ska bevaka att sådan utrustning som sätts på den svenska marknaden uppfyller gällande EU-rättsliga och svenska bestämmelser. I de fall utrustning orsakar störning eller skada leder PTS marknadskontroll till att utrustningen tas bort från marknaden.

PTS utövar marknadskontroll enligt radioutrustningslagen (2016:392) och med stöd av lagen utfärdade författningar. Lagen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/53/EU av den 16 april 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning och om upphävande av direktiv 1999/5/EG (RE-direktivet). De väsentliga egenskapskrav som faller inom PTS ansvarsområdet återfinns i RE-direktivets artikel 3.1 b) (elektromagnetisk kompatibilitet), artikel 3.2 (spektrumegenskaper) och artikel 3.3 (särskilda kommissionsbeslut, delegerade akter).

PTS har även till uppgift att enligt radioutrustningsförordningen (2016:394) meddela föreskrifter. Gällande föreskrifter på området är PTS föreskrifter (PTSFS 2016:5) om krav m.m. på radioutrustning.

Ytterligare bestämmelser om marknadskontroll och CE-märkning följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli

Post- och telestyrelsen

Postadress:
Box 5398
102 49 Stockholm

Besöksadress:
Valhallavägen 117 A
www.pts.se

Telefon: 08-678 55 00
Telefax: 08-678 55 05
pts@pts.se

Sida

2(8)

2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93.

Samverkan med avgränsningar

Nationell samverkan

För att underlätta samarbete och erfarenhetsutbyte med andra marknads kontrollerande myndigheter deltar PTS i det av SWEDAC samordnade Marknads kontrollrådet, Marknads kontrollrådets forum för tullrelaterade frågor och i Kommerskollegiums Forum för tekniska regler (FTR). Samverkan sker även med branschorganisationer som t.ex. Teknikföretagen, Svensk Elektronik samt Internetaktörer som t.ex. Tradera och Blocket.

RE-direktivet innehåller särskilda bestämmelser om krav på hälsa och säkerhet för användaren under Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/35/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av elektrisk utrustning som Elsäkerhetsverket ansvarar för. Elektrisk och elektronisk utrustning som inte är radioutrustning omfattas av reglerna om elektromagnetisk kompatibilitet i Europaparlamentets och rådets 2014/30/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om elektromagnetisk kompatibilitet. Även detta direktiv ansvarar Elsäkerhetsverket för. PTS håller löpande samråd med Elsäkerhetsverket för informations- och erfarenhetsutbyte avseende gränsdragningsproblem och ansvarsfördelning. PTS deltar också i Elsäkerhetsverkets samrådsgrupp om elektromagnetisk kompatibilitet.

Internationell samverkan

PTS deltar aktivt i internationellt arbete för ytterligare harmonisering och effektivisering av marknads kontrollen. Myndigheten medverkar i Telecommunications Conformity Assessment and Market Surveillance Committee (TCAM) och samlarbetsgruppen för bedömning av överensstämmelse och marknads kontroll inom teleområdet, s.k. Administrative Cooperation (Adco RED).

PTS har genom Adco-samarbetet deltagit i etablerandet av ett europeiskt nätverk för underrättelse om konstaterad bristande överensstämmelse hos radioutrustning. Nätverket ger PTS möjlighet att sprida information och erfarenheter om myndighetens marknads kontroll till andra samverkande länder, vilket bl.a. reducerar dubbelarbete. För att formalisera informationsutbytet har Europeiska kommissionen byggt upp en databas för informationsutbyte, ICSMS (Internet-supported Information and Communication System for the pan-European Market Surveillance) som marknads kontrollmyndigheterna är

Sida

3(8)

skyldiga att använda enligt art. 23 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93.

Enligt en överenskommelse mellan de nordiska marknadskontrollmyndigheternas generaldirektörer ska även samråd och samverkan ske med de nordiska grannländernas myndigheter. Detta samarbete styrs utifrån årliga möten med dessa parter.

PTS deltar även i standardiseringsarbete inom ETSI där de harmoniserade standarder som ger presumtion om överensstämmelse med RE-direktivet tas fram.

Marknadskontrollplan

Omvärldsbevakning – grund för urval av produkter

PTS rekviderar eller köper ett antal radioutrustningar för kontroll beträffande överensstämmelse med administrativa krav och väsentliga (tekniska) krav varje år.

PTS marknadskontroll är såväl planmässig som händelsestyrd, samt kan även initieras efter anmälan från allmänheten. Marknadskontroll omfattar dock inte förhandskontroll, dvs. det sker ingen kontroll av utrustningen i konstruktions- eller tillverkningskedet. Marknadskontroll omfattar inte heller uppföljande kontroller när utrustningen tagits i bruk.

Som grund för urval av utrustning för marknadskontroll gör PTS en riskbedömning baserad på erfarenheter om utrustningskategori och ursprung.

I ett första steg gör PTS ett urval av utrustning för administrativ kontroll enligt följande kriterier:

- utrustning avsedd för konsument- och massmarknader
- utrustning efter årliga kriterier (t.ex. viss produktkategori)
- utrustning som konstaterats orsakar störningar

Efter en administrativ kontroll görs vanligtvis en teknisk provning av utrustningen. Vid detta urval tar PTS hänsyn till följande kriterier:

- indikationer på tekniska eller administrativa brister i utrustningen

Sida

4(8)

- utrustning avsedd för konsument- och massmarknad med kort och intensiv försäljningscykel
- utrustning från regioner eller distributionskanaler med hög felprocent i tidigare tester
- nya applikationer eller utrustningskategorier på lågeffektsändare i frekvensband placerade nära system som är känsliga för störningar
- provning efter pågående internationella urvalskriterier

PTS inhämtar regelbundet information om radioutrustning som är tillgängliga på marknaden genom besök i butiker, på mässor samt vid utställningar och företag. Myndigheten bevakar även annonser i massmedia och utbud på Internet. PTS tar också emot anmälningar från allmänheten och branschföreträdare om förmodade brister i utrustning. PTS har även en regelbunden dialog med marknadsaktörer genom förberedelsemöten, t.ex. inför TCAM.

Analys av marknadsstrukturer

RE-direktivet omfattar samtliga radiosändare och radiomottagare med undantag för utrustning som uteslutande används i verksamhet som rör allmän säkerhet, försvar och nationell säkerhet eller statens verksamhet på det straffrättsliga området. De produkter som omfattas av marknadskontrollen är i de flesta fall konsumentprodukter.

Radioutrustning ska uppfylla s.k. väsentliga krav i tekniskt hänseende. Utrustningen ska genomgå ett särskilt förfarande (bedömning av överensstämmelse) för att säkerställa att den uppfyller de väsentliga egenskapskraven. All utrustning som placeras på den svenska marknaden, dvs. utrustning hos tillverkare, importörer och distributörer, kan bli föremål för PTS marknadskontroll. Utrustningen ska bl.a. vara CE-märkt och tillverkaren, eller den som annars ansvarar för att utrustningen släpps ut på marknaden, är skyldig att lämna information om hur utrustningen är avsedd att användas. Det måste också finnas en skriftlig försäkran att utrustningen uppfyller kraven i direktivet, s.k. försäkran om överensstämmelse. Användare är både företag och allmänhet. PTS gör ingen åtskillnad beträffande användare. Radioutrustning som inte uppfyller de väsentliga kraven kan orsaka allvarlig störning på annan radiokommunikation.

Mål för PTS marknadskontroll

PTS målsättning är att all radioutrustning på den svenska marknaden ska uppfylla kraven i RE-direktivet.

Sida

5(8)

PTS ska genom aktiv marknadskontroll verka för:

- rimligt störningsfri kommunikation
- sund konkurrens
- ökad konsumenttrygghet
- lättillgänglig information om gällande rätt och praxis

PTS ska fortlöpande bevaka standardiseringsarbetet och produktutvecklingen för att i ett tidigt skede uppmärksamma behovet av åtgärder från myndigheten.

PTS ska i största möjliga utsträckning assistera andra medlemsstater vid åtgärder i fall där en radioutrustning för första gången sätts på den gemensamma marknaden i Sverige.

Kontrollmetoder

Proaktiv marknadskontroll

PTS marknadskontroll är till största delen proaktiv. En del av detta innebär att arbeta förebyggande för att motverka att otillräckliga produkter når den svenska marknaden. Detta görs med en mängd strategiskt inriktade, kompetenshöjande informationsinsatser kring regelverket som gäller för radioutrustning. För att informationen ska bli så lättillgänglig och relevant för omvärlden som möjligt försöker PTS att i möjligaste mån kommunicera branschspecifikt. PTS rekviderar eller köper också löpande utrustning från marknaden, vanligtvis från importörer och distributörer, vilka sedan testas mot tekniska och administrativa krav.

PTS bedriver även marknadskontroll i samband med samordnade europeiska marknadskontrollkampanjer inom ramen för Adco RED.

Reaktiv marknadskontroll

PTS utför regelbundna kontroller med anledning av anmälningar från allmänheten, andra myndigheter, konkurrerande företag och branschorganisationer. Även anmälningar om störande produkter följs upp.

Uppföljning

Uppföljning av själva kontrollen sker företrädesvis genom handläggning av enskilda marknadskontrollärenden. Efter kontroll kommunicerar PTS provningsresultat och andra eventuella brister med tillverkaren, importören eller distributören. I de flesta fall sker frivillig korrigerande av administrativa eller tekniska brister alternativt återtagande av utrustningen från marknaden. PTS

Sida

6(8)

behöver endast i enstaka fall meddela föreläggande eller beslut. PTS följer vid behov upp att korrigerande åtgärder har vidtagits.

PTS sammanställer årligen statistik över föregående års aktiviteter. Myndigheten gör även löpande utvärderingar och bedömningar utifrån rapporter om tekniska avvikelser och brister.

Utvärderingsmetoder

Utbudet av radioutrustning är mycket omfattande både avseende typ, kategori och antalet produkter. PTS marknadskontroll bedrivs därför efter erfarenhetsmässigt baserade urvalskriterier. Genom löpande information till branschaktörer sprider PTS kunskap om konsekvenser av bristande överensstämmelse med gällande lagstiftning. PTS publicerar även nödvändig information på myndighetens webbsida. Beträffande information om gällande regelverk prioriterar PTS marknadens mindre aktörer.

Rapportering

PTS sammanställer regelbundet statistik baserad på genomförd marknadskontroll. Resultatet används bl.a. för interna rapporter och redovisas i PTS årsredovisning samt rapporteras till Marknadskontrollrådet, Finansdepartementet och Utrikesdepartementet.

På begäran lämnar PTS sammanställd statistik till andra myndigheter och branschorgan. Motsvarande rapportering sker även till Adco RED som sammanställer statistik över de europeiska myndigheternas årliga resultat.

Sida

7(8)

Marknadskontrollplan för radioutrustning 2019

Syfte med marknadskontrollen

Tillsyn inom området för radioutrustning genomförs i form av marknadskontroll och syftar till att all utrustning på den svenska marknaden ska uppfylla kraven i RE-direktivet.

Genom sitt arbete med marknadskontroll strävar PTS för en rimlig störningsfri radiomiljö, sund konkurrens, ökad konsumenttrygghet samt lättillgänglig information om gällande rätt och praxis.

Strategi

Under 2019 kommer en översyn av PTS marknadskontroll att inledas. Syftet är att säkerställa att nyttan av marknadskontrollarbetet maximeras genom effektivare processer och verktyg anpassade till dagens utmaningar.

Arbetet kommer att påbörjas i kvartal 1 och utmynna i ett pilotprojekt där en ny arbetsmetodik prövas och utvärderas. Parallellt med översynen kommer även ordinarie marknadskontroll att genomföras, om än i reducerad form p.g.a. resursbegränsningar.

Mål

Volymmål för PTS marknadskontroll 2019 är:

- Ca 20 kontrollerade produkter enligt nuvarande arbetsmetodik.
- Ca 10 kontrollerade produkter i form av ett pilotprojekt i vilket ny arbetsmetodik prövas.

Fördelning

Det planerade marknadskontrollarbetet under 2019 fördelar sig enligt nedan.

- Nuvarande arbetsmetodik, Q1-Q4
Produkter med kommunikation via ett flertal radiostandarder.
- Pilotprojekt, Q1-Q4
IoT / ”Sakernas Internet”

Nationellt samarbete

Under Marknadskontrollrådet har en E-handelsgrupp bildats som består av Konsumentverket, Arbetsmiljöverket, Kemikalieinspektionen, Swedac, PTS,

Sida

8(8)

Tullverket, Elsäkerhetsverket, Strålsäkerhetsmyndigheten och Läkemedelsverket.

PTS deltar i möjligaste mån i de aktiviteter som planeras inom ramen för samarbetet, t.ex. seminariet ”Din produkt, ditt ansvar” som anordnas av Marknadskontrollrådet.

Internationellt samarbete

PTS deltar under 2019 aktivt i internationellt arbete för ytterligare harmonisering och effektivisering av marknadskontrollen. PTS deltar även i Adco REDs marknadskontrollkampanj av IoT-utrustning.

PTS deltar även i den nordiska samrådsgruppen för marknadskontroll av radioutrustning.

Tullsamverkan

PTS kommer att delta i Marknadskontrollrådets forum för tullrelaterade frågor.

Informationsinsatser

PTS ser under 2019 ett stort behov av informationsinsatser med anledning av RE-direktivet och de låga kunskaperna kring detta hos både de ekonomiska aktörerna och konsumenterna.

Under året kommer PTS försöka att kommunicera i nya former och kanaler för att på bred front höja medvetenhet om vikten av välfungerande radioutrustning.